

UNESCO loma kultūras programmu un projektu aizstāvībai

Dagnija Baltiņa
UNESCO LNK ģenerālsekretāre
2010.gada 26.novembrī

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO

- 1945.gads
- 193 dalībvalstis + 7 asociētie locekļi
- Izglītība, zinātne, kultūra, komunikācijas un informācija

Kopš cilvēku prātos ir radusies doma par karu, ir nepieciešams cilvēku prātos aizstāvēt idejas par mieru.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO

- Starptautisko standartu uzstādītājs;
- Platforma sadarbībai, vienprātībai, savstarpējai sapratnei, domu apmaiņai;
- Institūcija, kas aktualizē un nodrošina izglītības, zinātnes, kultūras un komunikāciju nozīmes un lomas aizstāvību ilgtspējīgas attīstības kontekstā

Nevērība un zināšanu trūkums par citu tautu tradīcijām un dzīvesveidu cilvēces vēstures gaitā bijis vispārējs iemesls pasaules tautu savstarpējai neuzticībai un aizdomām un tam, kāpēc šo atšķirību dēļ pārāk bieži izcēlies karš

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

- Valodu daudzveidības samazināšanās;
- Kultūras daudzveidības samazināšanās;
- Kultūras mantojuma iznīcināšana,
- Atmiņu zaudēšana;
- Prasmju , tradīciju aizmiršana;
- Kultūras finansējuma apdraudējums; u.t.t.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO “ieroči”

- Starptautiskie normatīvie instrumenti:
  1. Konvencija par kultūras vērtību aizsardzību bruņota konflikta gadījumā (1954, 1999);
  2. Konvencija par kultūras īpašuma nelikumīga importa, eksporta un pārvietošanas aizliegumu (1970)
  3. Konvencijas par Pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību (1972);
  4. Konvencija par Zemūdens kultūras mantojuma aizsardzību (2001);
  5. Konvencija par Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (2003);
  6. Konvencija par kultūras izpausmju daudzveidības saglabāšanu (2005).

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO “ieroči”

- Rekomendācijas par mākslinieka statusu (1980);
- UNESCO programma “Pasaules atmiņa”;
- Rekomendācijas par valodu daudzveidības veicināšanu un vispārēju pieejamību kibervidē (2003);
- Pasaules ziņojumi:
  - Ieguldījums kultūru daudzveidības saglabāšanai;
  - Pasaules sociālo zinātņu ziņojums;
- UNESCO Statistikas institūts.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Kultūras ieguldījums

- Vairāk kā 7% pasaules IKP;
- Kultūras tūrisms 40%;
- Kultūras infrastruktūra un institūcijas rada jaunas darbavietas un apgrozījumu;
- Kultūras nozaru attīstība veicina sabiedrības labklājību;

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO loma

- 1982.gada pasaules konference par kultūrpolitiku Meksikā;
- 1988. – 1998. ANO dekāde Kultūrai un attīstībai;
- 1994.gada ziņojums “Mūsu radošā daudzveidība”;
- 1998.gada starpvaldību konference par kultūras politiku lomu attīstības veicināšanai Stokholmā;
- 1999. gada UNESCO un Pasaules bankas kopīgi rīkotā konference par finanšu resursu nozīmību kultūrai ilgtspējīgas attīstības kontekstā;
- 2001.gada Vispārējā deklarācija par kultūras daudzveidību.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO loma

- 2009. – 2013.gadam UNESCO ģenerāldirektore ir Irina Bokova
- 2009.gads ir Starptautiskais kultūru tuvināšanās gads

UNESCO šobrīd ir augoša loma, lai pārvarētu globalizācijas, globālo pārmaiņu un ekonomisko krīzi, attīstības nostādņu centrā no jauna liekot izglītību, zinātņi, kultūru kā cilvēces pamatvērtības.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO: Kultūra attīstībai

- Kultūra kā attīstības virzītājs – kultūras integrēšana attīstības politikā un starptautisko attīstības mērķu īstenošanā;
- Starptautisko institūciju sadarbība kultūras veicināšanai un kultūras izpausmju daudzveidības saglabāšanai;
- Starptautisko normatīvo instrumentu īstenošana.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

PALDIES!